

Patiëntenvoorlichting: Failed Back Surgery Syndrome (FBSS)

Wat is het?

Failed Back Surgery Syndrome (FBSS) is niet zozeer een syndroom maar een verzamelnaam. In het Nederlands vertaald is FBSS: niet gelukte rugoperatie syndroom. Soms wordt het ookwel postlaminectomiesyndroom genoemd. De naam staat voor een aantal aandoeningen die kunnen optreden na een rugoperatie zonder goed resultaat.

Uit onderzoek blijkt dat dit het geval zou zijn bij 10 tot 50 procent van de rugoperaties. De klachten blijven dan ook na de operatie bestaan.

Het gaat hierbij vooral om operaties die zonder goede medische reden (indicatie) zijn uitgevoerd (oftewel operaties die eigenlijk niet uitgevoerd hadden mogen worden) en operaties met een goede indicatie maar die niet goed zijn verlopen.

Een belangrijk kenmerk van FBSS is een aanhoudende pijn die meestal uitstraalt naar het been. De pijn kan zowel gevoeld worden in de spieren als in de zenuwen.

FBSS ontstaat doorgaans na een discectomie, dit is een operatieve ingreep waarbij een schijf wordt verwijderd (bijvoorbeeld een kraakbeenschijf uit een gewricht). Een discectomie wordt vaak uitgevoerd in een poging om een hernia in de onderrug te verhelpen.

FBSS is een chronisch pijnsyndroom met een breed scala aan klachten. Veel patiënten zitten thuis en kampen met langdurig ziekteverzuim. Mede hierdoor kunnen ook psychologische problemen zoals stemmingsstoornissen ontstaan. Deze kunnen zich uiten in angst, depressie en overmatig vermijdingsdrang. Veel mensen met FBSS voelen zich gestigmatiseerd en proberen er alles aan te doen om uit die vicieuze cirkel te komen. Ze blijven doorgaans zoeken naar een medische oplossing voor hun probleem en zijn zelfs bereid nog een operatie te ondergaan.

Waardoor kan het komen?

Zoals hierboven al wordt aangegeven, ontstaat FBSS door een niet gelukte rugoperatie. Dit kan enerzijds doordat er een operatie is uitgevoerd waar eigenlijk geen medische reden (indicatie) voor was. Anderzijds kan het zijn dat de operatie technisch niet goed is uitgevoerd.

Het FBSS kan ontstaan na een discectomie, oftewel een rughernia operatie.

Littekenweefsel dat ontstaat na een operatie kan pijnklachten en neurologische uitval en pijn veroorzaken.

Hoe wordt het vastgesteld?

Het Failed Back Surgery Syndrome kan zowel door de huisarts als specialist worden vastgesteld.

Wat kan helpen?

De huisarts of specialist zal de patiënt duidelijk moeten maken dat het Failed Back Surgery Syndrome een chronische aandoening is en dat nog een operatie niet helpt om de klachten te verminderen. De huisarts zal uitleggen dat het niet helpt om te 'shoppen', oftewel op zoek te blijven gaan naar therapieën. De patiënt zal moeten proberen te aanvaarden dat hij aan een chronisch pijnsyndroom lijdt.

De arts kan de patiënt voor een pijnbehandeling doorverwijzen naar een pijnkliniek. In de pijnkliniek wordt de patiënt gezien door een arts, meestal een anesthesioloog of neuroloog, een fysiotherapeut en een psycholoog. Zij stellen samen met de patiënt een behandelplan op. Daarbij is er veel aandacht voor het leren omgaan met de pijnklachten. Afhankelijk van de regio kan het traject overigens ook via de revalidatie-arts verlopen

Wie kan helpen?

De behandelaars in een pijnkliniek of pijncentrum kunnen de patiënt leren omgaan met de pijn.

Er mee leven

Het Failed Back Surgery Syndrome kan een grote invloed hebben op patiënten en hun omgeving. Dit kan gepaard gaan met onbegrip, verdriet of boosheid.

Omgaan met pijn gaat de een gemakkelijker af dan de ander. Het is van belang dat de ziekte wordt geaccepteerd en dat er een manier wordt gevonden om er mee om te gaan. Daarbij kan hulp van bijvoorbeeld een pijnkliniek of psycholoog soms gewenst zijn. Dit betekent niet dat FBSS psychisch is maar dat deze chronische en pijnlijke aandoening een enorme impact op mensen kan hebben.

Het kan geen kwaad om, rekening houdend met de beperkingen, met deze aandoening aan het werk en in beweging te blijven. Het is daarbij wel belangrijk om overbelasting te vermijden. Bepaalde werkzaamheden kunnen moeilijk zijn door de pijn. Daardoor melden sommige mensen zich misschien voor kortere of langere tijd ziek. Het is over het algemeen gunstiger om naar het werk te blijven gaan en het werk tijdelijk aan te passen. Hiervoor kan overleg met de leidinggevende of bedrijfsarts nuttig zijn. Als werken tijdelijk niet lukt, is het raadzaam om wel contact te houden met collega's en leidinggevenden.

Ook als u zich niet ziek meldt, kunt u wel een afspraak maken met de bedrijfsarts of de bedrijfsverpleegkundige om de problemen op het werk te bespreken. Misschien is het mogelijk om met aanpassingen aan het werk te kunnen blijven. Informatie over het open spreekuur kunt u krijgen bij de arbodienst van uw werk.

Bronnen: Huisarts en wetenschap, www.spine-health.com

Deze patiëntenfolder is voor het laatst geactualiseerd op: zondag 29 november 2009